

En fi, malgrat la distància física, la jornada va aportar molts elements de debat i de reflexió en un camp sovint poc atès pels estudis de catalanística: la intersecció entre llengua i literatura i, més concretament, entre literatura i construcció lingüística, o entre llengua i construcció literària. Esperem que a la propera jornada puguem recuperar la presencialitat. Mentrestant, aprendrem de casa estant.

Eloi BELLÉS
Universitat de Barcelona

Sisena Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra: «Accions polítiques sobre la llengua: adequació i eficàcia» (19 i 20 de novembre del 2020). — Una de les activitats que duu a terme la Càtedra Pompeu Fabra (CPF) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), és una jornada anual que, a excepció de les dues jornades dedicades al mestre Fabra, sotmet a examen algun aspecte sobre la llengua i la cultura catalanes que és susceptible de generar debat, sempre amb la finalitat de posar damunt la taula solucions encaminades a millorar la situació lingüística del català. Des que van començar l'any 2015, les jornades de la càtedra Pompeu Fabra ja s'han consolidat entre la comunitat lingüística i són una cita ineludible per a totes aquelles persones interessades en la llengua catalana.

La Sisena Jornada de la CPF, «Accions polítiques sobre la llengua: adequació i eficàcia», va abordar el tema de les polítiques d'intervenció que s'han dut a terme a Catalunya des de la primera Llei de política lingüística fins a l'actualitat i, específicament, es van explorar els usos lingüístics en el context de la migració, dels joves o dels barris de Barcelona. La jornada, que es va dur a terme els dies 19 i 20 de novembre del 2020, va diferir de les anteriors per la modalitat virtual en la qual es va realitzar, atenent les mesures de seguretat per la pandèmia de la covid-19. Tot i perdre l'essència que aporta la presencialitat de l'acte, va destacar pel to fresc i la mirada engrescadora dels joves sociolingüistes del nostre país que hi van participar.

Un cop inaugurat l'acte per part de Cristina Gelpí, vicerectora de projectes per a la docència de la UPF, en nom del rector Jaume Casals; de Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i d'Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, M. Teresa Cabré, directora de la càtedra Pompeu Fabra i presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, va obrir la jornada i va donar pas a la conferència inaugural, «Canvis socials i evolució de les polítiques lingüístiques a Catalunya (1979-2020)», que pretenia oferir una visió més general del tema en relació amb les ponències més específiques de l'endemà. L'encarregat de pronunciar-la va ser Avel·lí Flors-Mas, professor associat de la Universitat de Barcelona i secretari del CUSC-UB. El conferenciant va esbossar els trets canviants de l'enfocament des de les primeres polítiques lingüístiques del país fins a les de l'era actual en relació amb els canvis sociopolítics i demogràfics que s'han produït al llarg dels quaranta anys d'autogovern i que Flors-Mas divideix en quatre etapes principals: anys vuitanta, anys noranta i primers del 2000, del 2003 al 2010 i del 2010 fins al dia d'avui. Després de fer-ne la diagnosi, va identificar reptes i possibles actuacions en les quals caldria incidir per revertir aquells aspectes més problemàtics de les polítiques lingüístiques actuals del país que, segons l'autor, són una peça clau per millorar la cohesió social de Catalunya.

Maria Sabaté Dalmau, professora de la Universitat de Lleida i vocal de la SOCS, va pronunciar la primera ponència del segon dia: «Les accions de política lingüística del binomi Estat-telecomunicacions: com s'exclou la immigració per raons de llengua». Sabaté-Dalmau va partir d'un estudi de camp en un locutori del Vallès Occidental per posar en dubte les accions polítiques que es deriven de la Llei estatal 25/2007 i que estan perpetrades pel tàndem Estat i sector de les teleco-

municacions. Segons l'autora, aquestes accions no només han repercutit directament a la llengua sinó que també han propiciat una major exclusió social de la migració per raons de llengua.

La segona conferència va anar a càrrec de Marina Massaguer, investigadora del CUSC-UB i de la UOC, i va abordar el tema «Els joves i la política lingüística». La conferenciant va revisar el paper dels diferents perfils de joves en relació amb la llengua catalana i, també, pel que fa a diversos àmbits com l'educatiu, el laboral, el cultural, l'audiovisual o dels esports i del lleure. A més, Massaguer va fer balanç de les polítiques de normalització i l'impacte que han tingut i tenen en la població jove en el context sociolingüístic del nostre país, però també en un món globalitzat com és l'actual. Massaguer va cloure la seva intervenció amb una sèrie de propostes per actualitzar les polítiques lingüístiques orientades als joves en els diferents àmbits socials.

Vicent Climent-Ferrando, professor de la UPF i membre de la Càtedra UNESCO de Polítiques Lingüístiques per al Multilingüisme, va pronunciar la darrera conferència de la jornada: «Els usos lingüístics als consells de barri de Barcelona. Integració o exclusió?». Climent-Ferrando va presentar els resultats d'una recerca més àmplia en referència als usos i diversitat lingüístics en una estructura ciutadana, com són els consells de barri. Es va centrar en la ciutat de Barcelona i específicament en el barri del Raval i va fer una proposta que implica donar veu, també, als nouvinguts a l'hora de dissenyar les estratègies lingüístiques per tal que el català esdevingui la llengua vehicular en aquests entorns.

Les quatre ponències, rigoroses i exhaustives, van suscitar un gran interès entre el públic que es va poder copsar en els torns de preguntes. Teresa Cabré va cloure l'acte fent una síntesi de la jornada i va posar de manifest les sinergies entre la nova generació de sociolingüistes de Catalunya i les coincidències entre els ponents en la manera d'abordar el paisatge descrit en la jornada, que ha de ser de forma transversal. Així, les estratègies d'integració a l'hora de dissenyar la política lingüística del nostre país, han de passar, necessàriament, per una política social inclusiva.

Laia VIDAL SABANÉS
Universitat Pompeu Fabra

Jornades Mateu Obrador i Bennàssar (7 i 8 de gener de 2021). — Mateu Obrador i Bennàssar (Felanitx, 1852 – Palma, 1909) va ser un dels intel·lectuals rellevants de la Mallorca del darrer terç de segle XIX i principis del XX. Poeta i escriptor (tant de producció literària com d'una munió d'articles periodístics), va exercir la docència a la Institució Mallorquina d'Ensenyança, va fer part del seguici de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria-Toscana, va desenvolupar la tasca d'arxiver de la Diputació Provincial i va ser curador i director de l'edició de les Obres de Ramon Llull. Sens dubte, el desenvolupament d'aquesta vasta labor, no només com a creador literari sinó sobretot en els camps de l'educació, del folklore i del lullisme, que el situà al capdavant de la plèiade intel·lectual del moment, va ser el motiu pel qual Mn. Josep Perarnau el titllà de «patriarca de la Renaixença cultural dels Països Catalans», consideració que contrasta amb la poca rellevància que ha tingut més enllà de l'àmbit universitari illenc.

Per aquests motius, i amb el pretext de la commemoració del 110è aniversari del decés, els dies 7 i 8 de gener de 2021 varen tenir lloc les «Jornades Mateu Obrador», organitzades des de la Càtedra Ramon Llull de la Universitat de les Illes Balears, amb l'objectiu d'actualitzar i difondre els estudis més recents sobre les diferents facetes intel·lectuals de Mateu Obrador, tot posant-ne en relleu la vàlua i la necessitat de reivindicar-lo des d'una perspectiva tan àmplia com fou la seva obra.

Encetades i conduïdes per Damia Pons, la primera ponència versà sobre «Els inicis literaris de Mateu Obrador», a càrrec de Joan Mas i Vives, que posà en relleu la proximitat de l'autor a la se-